

FELSEFE NEDİR?

Karl JASPERES

Felsefe ne olmalı, felsefe ne gibi bir değer taşımali konusu tartişmalidir. Ondan ya olağanüstü açıklamalar beklenir ya da boş düşüncelerle bir tutularak, bir yana atılır. Ona ya alışılmamış anlamlı bir insan emeği olarak korkuyla bakılır ya da düş kurmalardan doğan can sıkıcı konuşmalar diye yergi yağdırılır. Felsefe ya her insanı ilgilendiren bir sorun diye anlaşılır, bu yüzden temeli bakımından yalın ve anlaşılır olması gereği öne sürülür ya da çetin sayılarak onunla ilgilenmenin umutsuz insan işi olduğu kanısına varılır. Felsefe adı altında ortaya çıkan, gerçekte, bu karşıt yargıları içeren örnekleri gündeme getirir. (...)

Felsefeyi yadsıyan, bilmeden kendince bir felsefe geliştirir. Böyle evrensel ve özel bir düşünme biçimi içinde kendini ortaya koyan felsefe nedir? Grekçe Philosoph (philosophos) sözcüğü sophos sözcüğüne karşıt oluşmuştur: Kendisinde bilgi bulunan, bilen kimseden ayrı olarak, bilgiye seven anlamına gelir. Sözcüğün bu anlamı bu güne değin şöyle süregeldi. Gerçekliğin aranması, felsefenin özü gerçekliğin elde bulundurulması demek değildir; felsefe bu durumu belli bir kanıya saplanmadan açığa çıkarabilir; bu olay önermelerde açıklanan, kesin, değişmez ve yarar gözetilen bilgi içinde görülür. Oysa felsefe belli bir yolda olma demektir. Felsefenin soruları yanıtlarından daha önemlidir, her yanıt, yeni bir soruya dönüşür.

Ancak bu **yol**-da olmak- zaman içinde insanın yazgısı derin bir doyum olanağını özünde saklar, bir yetkinliğin yüksek anında bulunur. Bu yetkinlik açıklanabilen bir bilinçlilik içinde, önermelerde, insanın kendi özümüyle ilgili açıklamalarında değil, oluşun kendiliğinden ortaya çıktığı insan varlığının tarihsel gerçekleşmesinde bulunur. Bu gerçekliği her zaman içinde bir insanın bulunduğu durumda kazanmak, felsefeyle ilgili düşünmenin anlamıdır.

[**Felsefe Nedir, (Felsefeye Giriş)** Çev. İ.Zeki Eyüboğlu, İstanbul, Say Yayınları 2001, s.53-58]